

**Okruhy otázok na skúšku z predmetu Rímske právo I.
(LS 2020/21)**

1. Pramene rímskeho práva v jednotlivých obdobiach (od založenia Ríma do začiatku vlády cisára Justiniána I.)
2. Codex Gregorianus, Codex Hermogenianus a Codex Theodosianus
3. Justiniánska kodifikácia (*Corpus iuris civilis*) a jej jednotlivé časti
4. Štruktúra systému rímskeho súkromného práva s dôrazom na vecné, záväzkové a dedičské právo
5. Rozdiel medzi vecným (absolútnym) a záväzkovým (relatívnym) právom (všeobecne + vysvetlenie na príklade)
6. Vedľajšie zložky právneho úkonu: Odkladacia podmienka (*condicio suspensiva*), rozvázovacia podmienka (*condicio resolutive*) a príkaz (*modus*)
7. Konvalidácia právneho úkonu (+ vysvetlenie na príklade)
8. Veci a ich rozdelenie
9. Členenie vecných práv
10. Vlastnícke právo: pojem a obsah
11. Obmedzenia vlastníckeho práva vo verejnom a v súkromnom záujme
12. Podielové spoluvlastníctvo a spoluvlastnícky podiel, vznik a zánik spoluvlastníctva
13. Možnosť spoluvlastníkov disponovať so spoluvlastníckym podielom a so spoločnou vecou (prevod vlastníckeho práva, zaťaženie služobnosťou a záložným právom)
14. *Rei vindicatio*: cieľ, aktívna a pasívna legitimácia, žalobná formula, dôkazné bremeno žalobcu, zásada peňažnej kondemnácie a arbitrárnosť žaloby
15. Priebeh reivindikačného procesu
16. *Rei vindicatio*: rozsah reštitučnej povinnosti, nárok žalovaného na náhradu nákladov vynaložených na vec a retenčné (zádržné) právo
17. *Actio negatoria*: cieľ, aktívna a pasívna legitimácia, žalobná formula, dôkazné bremeno žalobcu
18. Charakteristika civilného (kviritského) a prétorského (bonitárneho) vlastníctva
19. Ochrana bonitárneho vlastníka proti civilnému vlastníkovi: pasívna (civilný vlastník vindikuje vec od bonitárneho vlastníka) a aktívna (bonitárny vlastník požaduje vydanie veci od civilného vlastníka)
20. *Actio Publiciana* a ochrana bonitárneho vlastníka proti tretím osobám
21. Rozdiel medzi derivatívnym (odvodeným) a originárnym (pôvodným) nadobudnutím vlastníckeho práva
22. Predpoklady derivatívneho nadobudnutia vlastníckeho práva
23. *Mancipatio*

24. *Traditio ex iusta causa, iusta causa traditionis* a princíp kauzálnej tradície
25. Neplatný nadobúdaci dôvod (*iusta causa*) a nadobudnutie vlastníckeho práva abstraktným a kauzálnym scudzovacím úkonom
26. Rozdielne pôsobenie zaväzovacieho úkonu a scudzovacieho úkonu na príklade predaja veci nevlastníkom
27. Surogáty tradície (*traditio brevi manu, constitutum possessorium*)
28. Účel vydržania (*usucapio*) a prípady, v ktorých nachádza uplatnenie
29. Predpoklady nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním (*usucapio*)
30. Problém putatívneho titulu pri vydržaní
31. *Actio Publiciana* a ochrana úzukupienta (+ žalobná formula *actio Publiciana*)
32. Rozdiel medzi úzukupientom a bonitárnym vlastníkom
33. Vecnoprávne pozície podľa stupňa ich právnej sily
34. Kto a akým spôsobom nadobúda vlastnícke právo k plodom
35. Nadobudnutie vlastníckeho práva okupáciou (*occupatio*)
36. Derelikcia
37. Nadobudnutie vlastníckeho práva spojením vecí (*accessio*)
38. Postavenie stavby na cudzom pozemku a ochrana dobromyseľného staviteľa proti reivindikačnej žalobe vlastníka pozemku
39. Nadobudnutie vlastníckeho práva zmiešaním (*commixtio*) a splynutím (*confusio*)
40. Osobitné spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva k peniazom (*commixtio nummorum* a *consumptio nummorum*)
41. Nadobudnutie vlastníckeho práva spracovaním (*specificatio*)
42. Charakteristika pozemkových služobností
43. Charakteristika osobných služobností (*ususfructus, usus, habitatio*)
44. Rozdiel medzi pozemkovou a osobnou služobnosťou
45. Ochrana služobností: *actio confessoria (vindicatio servitutis)* - cieľ, aktívna a pasívna legitimácia
46. Rozdiel v právnom postavení úzusfruktuára a árendátora
47. Záložné právo: charakteristika, funkcie a obsah
48. Predpoklady vzniku záložného práva
49. Držobné (*pignus*) a bezdržobné (*hypotheca*) záložné právo
50. Zabezpečovací prevod práva (*fiducia cum creditore contracta*)
51. Viacnásobný záloh veci
52. Vecnoprávna a záväzkovoprávna ochrana záložného veriteľa a záložcu
53. Výkon záložného práva
54. Držba: *corpus* a *animus possidendi*
55. Civilná držba (*possessio civilis*)

56. Civilná držba a vlastná držba: rozdiel na príklade držiteľa kupujúceho a držiteľa zlodeja
57. Detencia (*possessio naturalis*)
58. Prétorský interdikt (všeobecná charakteristika, druhy interdiktov, chránené záujmy)
59. Predpoklady ochrany držby prétorom a bezvadná držba (*possessio non vitiosa*)
60. Ochrana držby nehnuteľných vecí (*interdictum uti possidetis*)
61. Ochrana držby hnutelných vecí (*interdictum utrubī*)
62. Interdikty na znovuzískanie držby (*interdictum unde vi* a *interdictum de vi armata*)
63. Nadobudnutie držby
64. Zánik držby
65. Nadobudnutie dedičstva: delácia dedičstva (pojem a okamih nastúpenia) a adícia dedičstva
66. Delačné dôvody, zásada „nikto nemôže zomrieť sčasti s testamentom sčasti bez testamentu“ a akrescencia uvoľneného dedičského podielu
67. Spôsobilosť byť ustanovený za dediča (*testamenti factio passiva*)
68. Ležiaca pozostalosť (*hereditas iacens*)
69. Dedičská substitúcia
70. Povinný podiel z dedičstva, materiálne neopomenuteľné dedičské práva, *querela inofficiosi testamenti*
71. Zodpovednosť dediča za dlhy poručiťa
72. Ochrana dedičského práva (*hereditatis petitio*)